

Ἐλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Ἀριθμός φύλλου 148

1 Ἰανουαρίου 2005

Διάλογος μέ τήν ὕπαρξή μου

Φορτωμένος τήν προσωπική μου, βαρειά, πολύχρονη καί πολύμορφη, ἐμπειρία καί φορτισμένος μέ τή συγκίνηση, τόν πόνο καί τήν ἀπογοήτευση τῶν ἀνθρώπων τῆς γενιᾶς μου, δοκίμασα νά φέρω στή σκέψη μου καί σιά χεῖλη μου τό στάλαγμα τῆς ἐξομολόγησης μιᾶς μεγάλης καί πολυβασανισμένης ὕπαρξης. Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Περπάτησα, νοερά, στό μονοπάτι τοῦ ἐξομολογητικοῦ στοχασμοῦ του. Προσπάθησα νά ἐξοικειωθῶ μέ τό ψυχικό του ἄλγος καί μέ τή διαλεκτική του. Καί ἔνοιωσα νά μεταγγίζεται μέσα μου τό κρυστάλλινο ἀπόσταγμα τῆς καρδιᾶς του. Τοῦ πόνου του καί τῆς ἐλπίδας του. Τῆς ἐγκόσμιας μοναξιᾶς του καί τῆς χαρούμενης κοινωνίας του μέ τό πρόσωπο τοῦ σαρκωμένου Λόγου τοῦ Θεοῦ.

Η προσέγγισή μου στή θησαυρισμένη ἐμπειρία του ἦταν γιά μένα μιᾶ ἱεουργία. Καί, ταυτόχρονα, μιᾶ ἀποκάλυψη. Στό πρόσωπο καί στήν ψυχή μου. Καταύγασε τόν ὀρίζοντα τῆς ὑπαρξιακῆς μου ἐμπειρίας. Φώτισε, μπροστά σιά ἐκπληκτα μάτια μου, τήν «ἀεί» ταραγμένη ἐπικαιρότητα. Μοῦ ἔδωσε ἀπαντήσεις σέ ἕνα ὀρμαθό ἐρωτημάτων, πού αἰφνιδιάζουν ὅλους ἐμᾶς, τούς ὁδοιπόρους τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου αἰῶνα. Στίς ἀγωνίες, πού συνθλίβουν τό νοῦ μας καί καταπιέζουν τήν καρδιά μας.

Ο ἅγιος τοῦ τέταρτου αἰῶνα ἔγινε φίλος μου, ἀδελφός μου καί δάσκαλός μου. Νοημάτισε, πηγαία καί αὐθεντικά, τή μοναδική καί ἀνεπανάληπτη ἀνθρώπινη περιπέτεια. Καί ἀπόθεσε στίγμα ζωῆς καί δύναμης, στήν πανανθρώπινη ὑπαρξιακή ἀγωνία. Ἔδωσε περιεχόμενο καί στή χαρά μας καί στή θλίψη μας. Καί στήν ἡρεμν προέλαση μέσα στόν ἀνοιξιάτικο ἀνθόκηπο τοῦ βίου. Καί στήν ἔντρομη περιπλάνηση μέσα στή θύελλα καί τή χειμωνιάτικη σκοτεινιά.

Διάβασα καί ξαναδιάβασα, μέ σπονδή συγκίνησης, τούς αὐτοπροσδιοριστικούς στίχους του. Καί τούς ἔκανα περιουσία μου.

Μέ δίδαξαν νά ὑπερβαίνω τήν πρόσκαιρη νέφωση τῆς ζωῆς καί νά ἀναφέρομαι, γόνιμα, στό Θεό, στόν «πάντων ἐπέκεινα». Πού κυβερνάει, «ἐν ἀπείρῳ σοφία», τή Δημιουργία. Καί πού κατακυρώνει, «ἐν ἀπείρῳ ἀγάπη», τήν ἀνθρώπινη ὑπαρξη.

Μεταφέρω, σέ μετάφραση, τό κείμενο, τῆς ἐξομολογητικῆς σιτουργίας τοῦ ἀνήσυχου, ἀλλά καί φωτισμένου ἀγίου, πού ἐρέθισε τήν προβληματική μου καί γονιμοποίησε τό στοχασμό μου:

(Τί λόγο ἔχει τούτη ἡ τυραννία;

Ἦρθα στή ζωή· καλὰ.

Γιατί, ὅμως καί στροβιλίζομαι

στίς τρικυμίες τοῦ βίου;

Θά πῶ ἓνα λόγο, πού εἶναι θρασύς,
ἀλλ' ὅμως θά τόν πῶ.

Ἄν δέν ἤμounα δικός σου,

θά ἤμounα ἀδίκημένος,

Χριστέ μου.

Γεννιώμαστε, διαλυόμαστε,
σπεπαζόμαστε ἀπ' τό χῶμα.

Νυστάζω, κοιμᾶμαι,

Ξυπνάω, πορεύομαι.

Ἀρρωσταίνουμε, γινόμαστε καλὰ.

Εὐχαριστήσεις, πόνοι,

μετέχουμε στίς τροπές τοῦ ἡλίου
ὅπως μετέχει κι ἡ γῆ.

Πεθαίνουμε, σαπίζουν οἱ σάρκες
μας,

ὅπως συμβαίνει καί μέ τά ζῶα,

τά ὁποῖα ἔχουν κακή φήμη,

ἀλλ' ὅμως εἶναι ἀνεύθυνα.

Τί περισσότερο ἔχω ἐγώ;

Τίποτα, παρά μόνο τό Θεό.

Ἄν δέν ἤμounα δικός Σου,

θά ἤμounα ἀδίκημένος,

Χριστέ μου) ().*

(*) «Τίς ἡ τυραννίς; ἦλθον εἰς βίον καλῶς,

Τί δέ στροβοῦμαι ταῖς βίου τρικυμίαις;

Ἐρῶ λόγον, θρασύν μέν, ἀλλ' ὅμως ἐρῶ.

Εἰ μή σός εἶην, ἡδίκημαι, Χριστέ μου.

Γεννώμεθ', ἐκλυόμεθ', ἐκπληρούμεθα.

Ὑπνῶ, καθεύδω, γρηγορῶ, πορεύομαι,

Νοσοῦμεν, εὐεκτιοῦμεν, ἡδοναί, πόνοι.

Ὡρῶν μετασχεῖν ἡλίου, τούτων ἅ γῆς,

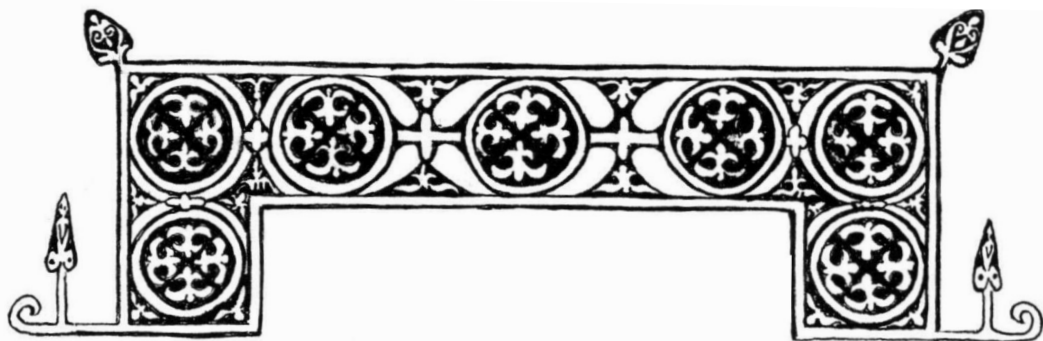
Θανεῖν, σαπῆναι σάρκα· ταῦτα καί

βοιῶν,

Ἄ δὺσκληα μέν, ἀλλ' ὅμως ἀνεύθυνα.

Τί οὖν ἐμοί τό πλεῖον; οὐδέν, ἢ Θεός.

Εἰ μή σός εἶην, ἡδίκημαι, Χριστέ μου»

Ἡ διαβάθμιση τῶν προτεραιοτήτων στήν Ἐκκλησία

1. Οἱ σύγχρονοι ρυθμοί, στήν ἐν-αλλαγή τῶν ἱστορικῶν δεδομένων καί τῶν προσωπικῶν ἐμπειριῶν, ἔχουν μιά ταχύτητα, πού σοκάρει. Δέν προλαβαίνεις νά προσδιορίσεις τό «σήμερα» καί τό αἰσθάνεσαι, πώς ἔχει κατρακυλίσει στό «χθές». Καί, ἡ προπαγάνδα, πού ἡχεῖ γύρω σου, σαλπίζει, πώς τό «σήμερα» ἀποκτάει νόημα καί γοητεία, μόνο ἂν βρίσκεται σέ πλήρη διάσταση μέ τό «χθές».

Ἡ μιά γενιά νοιώθει ἐλεύθερη καί δημιουργική, ἂν ἔχει ἀποκόψει κάθε δεσμό μέ τήν προηγούμενη. Ὁ ἐκσυγχρονισμός νοεῖται καί βιώνεται ὡς συνεχῆς ἀνακάλυψη καί παραγωγή καινούργιων σχημάτων. Ὡς ἀσταμάτητο ταξίδι, μέσα ἀπό διαφορετικά τοπεῖα καί μέ θησαυρίσματα ἄλλων εἰκόνων, στό ἱστορικό καί πολιτιστικό ἀχανές.

2. Σ' αὐτόν τόν περίγυρο ἐνεργοποιεῖ τήν παρουσία Της καί ἐξαγγέλλει τό μήνυμά Της ἡ Ἐκκλησία. Τό λόγο γιά τόν αἰώνιο Λόγο. Τήν ἱστορική ἐμπειρία

τῆς Σάρκωσης καί τῆς Θυσίας, πού νοημάτισε τήν ἀνθρώπινη ὑπαρξη καί ἄνοιξε διάπλατα τή λεωφόρο πρὸς τήν αἰωνιότητα.

Σταθερό τό ἱστορικό ὑπόβαθρο, στό ὁποῖο οἰκοδομεῖ ἡ Ἐκκλησία. «Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καί ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καί ἐθεασάμεθα τήν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρά πατρός, πλήρης χάριτος καί ἀληθείας» (Ἰωάν. α' 14). Ἄλλοι, ὅμως, οἱ ἄνθρωποι τούτης τῆς ἐποχῆς, πού παραλαμβάνουν τή διαθήκη τοῦ Εὐαγγελικοῦ Μηνύματος. Ξεμακροὶ ἀπὸ τή γενιά, πού τὰ ἔζησε ἄμεσα. Θολωμένα τὰ μυαλά, ἀπὸ τήν πυκνή νέφωση τῆς καταιγιστικῆς, ἀθεϊστικῆς προπαγάνδας. Μέ ἄρρωστημένη καθήλωση στό ἄρμα τῆς ἀλλαγῆς. Καί μέ ὑψωμένο τό λάβαρο τῶν ραγδαίων ἐκσυγχρονισμῶν.

Αὐτόματα προκύπτει τό πρόβλημα τῆς ἐπικοινωνίας τῆς Ἐκκλησίας μέ τήν ἐπαναστατημένη γενιά καί τοῦ γόνιμου

διαλόγου. Τῆς ἀνέυρεσης γλωσσάριου κατανοητοῦ καί ἱκανοῦ νά γονιμοποιηθεῖ τό πνεῦμα τῆς ἀναζήτησης. Τοῦ προσδιορισμοῦ σημείου ἐκκίνησης, γιά συμπορεία, συνομιλία, ἀλληλοκατανόηση καί ἐπεξεργασία τῶν κοινῶν ἢ τῶν προσωπικῶν, ὑπαρξιακῶν ἐμπειρῶν.

3. Τό σύνθημα, πού ἀκούγεται καί ὑπερπληρώνει τή δημόσια ζωή, εἶναι ὅτι πρέπει ἡ Ἐκκλησία νά ἀποκτήσει κινητικότητα καί προσαρμοστικότητα. Νά ἐντροχιαστεῖ στό ρυθμό τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ. Νά συνηθίσει νά ἀφουγκράζεται ἀδιάκοπα τόν ἀνασασμό τοῦ πληρώματος. Καί νά βρῖσκεται πάντοτε στό πλευρό τῶν ἀνθρώπων, σέ ὅποιο σημείο τῆς ἐκσυγχρονιστικῆς διαδρομῆς καί ἂν ἀποθησαυρίζουν τόν ἰδρώτα τους καί τό δάκρυ τους. Ἀπό τήν πασαρέλα τοῦ μοντερνισμοῦ ζητεῖται, ἐπίμονα, ὁ ἐκμοντερνισμός τῆς Ἐκκλησίας. Γιά νά στηθοῦν γέφυρες προσέγγισης. Καί γιά νά ἀπλωθοῦν τά χέρια καί οἱ καρδιές σέ ἀλληλοαποδοχή καί ἀλληλοκατανόηση. Ποιά θά εἶναι ἡ ἔκταση καί ποιά ἡ ποιότητα τοῦ ἐκμοντερνισμοῦ, εἶναι θέμα, πού συζητεῖται καί παίζεται.

Θά μοῦ ἐπιτραπεί νά ὑπογραμμίσω, ὅτι στήν πασαρέλα τοῦ μοντερνισμοῦ δέν μπορεῖ νά γίνει διάλογος μέ τήν Ἐκκλησία. Γιατί οἱ ἴδιοι οἱ ἐκμοντερνιστές, καθώς ἀπολυτοποιοῦν τή δικαιοσύνη τῆς ἀλλαγῆς, προδίδονται, ὅτι δέν πιστεύουν στήν ἀξία, τοῦ σχήματος καί τοῦ στόλ, πού κυριαρχεῖ στήν ἐπικαιρότητα. Ἡ μανία τῆς ἀλλαγῆς, δέν κατακυρώνει αὐτό, πού τό δοκιμάζουν καί τό ἐπικροτοῦν «πρός στιγμή». Πρὶν ἀκόμα νά τό γευτοῦν καί νά τό ἀξιολογήσουν ἐμπειρικά, τό πετοῦν

στή χωματερή τοῦ παρελθόντος. Καί μένει τό ἐρώτημα: ποιό εἶναι τό στοιχεῖο, πού μπορεῖ νά τό βιώσει ὁ ἄνθρωπος, νά τό δουλέψει καί νά τό καρπωθεῖ, γιά νά ἀναπτύξει καί νά καταξιώσει τήν προσωπικότητά του;

4. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει μήνυμα, πού δέν ἀναπροσαρμόζεται συνεχῶς, κατά τίς ἐπάλληλες ἱστορικές ἀλλαγές. Εἶναι μήνυμα πρὸς τήν ὕπαρξη, πού ἀναπνέει τήν ἴδια ἀγωνία καί προβάλλει τά ἴδια ἐρωτηματικά, πού πρόβαλλαν οἱ ἀρχεγονοὶ κάτοικοι τοῦ πλανήτη μας. Ἐκεῖνα τά «γιατί ζῶ» καί «ποῦ πορεύομαι» εἶναι ἐρωτήματα, πού δέν ὑποβαθμίζονται καί δέν ἀκυρώνονται μέ τήν πρόοδο τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσης καί τήν ἀνάπτυξη τῆς τεχνολογίας. Βασάνιζαν τόν μακρινό πρόγονό μας, βασανίζουν καί μᾶς. Καί θά βασανίζουν τοὺς ἀπογόνους μας, ὅσο θά ὑπάρχουν ἄνθρωποι στίς τροχιές τῆς ἱστορίας.

Ὡστόσο, εἶναι γεγονός-καί κανείς δέν τό ἀμφισβητεῖ αὐτό-ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀπευθύνεται σέ ἀνθρώπους, πού ζοῦν σέ ἄλλο πολιτιστικό περίγυρο. Πού ἀντιμετωπίζουν καινούργια, διαφοροποιημένα ἐξωτερικά ἐρεθίσματα. Πού χρησιμοποιοῦν ἄλλη διαλεκτική καί ἄλλες κατηγορίες σκέψης, γιά νά ἐκφράσουν τόν ἑαυτό τους. Καί πού ζυμώνονται μέ ἄλλες, ἐποχιακές διδασχές. Ἐνῶ ἡ μέσα ἀγωνία γιά τή ζωή καί γιά τό θάνατο, γιά τήν προσκαιρότητα καί γιά τήν αἰωνιότητα, γιά τό νοηματισμό καί γιά τήν καταξίωση πυρπολοῦν τήν ψυχή μέ τήν ἴδια φόρτιση, τό σκηνικό τῆς ἐπικαιρότητας εἶναι ριζικά ἀλλαγμένο καί αἰφνιδιάζει, σέ κάθε του βῆμα, τόν ὁδοιπόρο τῆς ζωῆς. Καί οἱ λειτουργοί τῆς Ἐκκλησίας, παι-

διά και αυτοί της εποχής, αλλά και λιτανευτές του υπέρχρονου μηνύματος της θεϊκής Ἀγάπης πρέπει να μάθουν τό νέο γλωσσάριο, γιά να ανοίξουν γραμμή ἐπικοινωνίας μέ τούς γύρω τους. Γιά να ἐκτιμήσουν, μέ προσεκτικές μετρήσεις, τήν προβληματική τους και να δώσουν χέρια ἀλληλοκατανόησης και κοινῆς πορείας πρὸς τήν ἀγκάλη τοῦ Ὑπερουσίου καί υπέρλογου οὐράνιου Πατέρα.

Ἡ ἀνάγκη αὐτή προβάλλει ἐπιτακτική. Καί θά περίμενε κάποιος ἢ κάποιοι, σ' αὐτή τή συντεταγμένη νά ἐπικεντρωθεῖ τοῦτο τό κείμενο. Νά κλιμακώσει τίς προσβάσεις πρὸς τό γήπεδο τῶν ἰδεολογικῶν καί τῶν κοινωνικῶν συγχύσεων. Νά χτίσει γέφυρες, ἐκεῖ, πού ὑπάρχουν βαθειά, ἀδιάβατα ρήγματα. Νά φέρει τήν Ἐκκλησία καί τούς λειτουργούς Της στήν «ἐν κινήσει» ἐπικαιρότητα καί τό σημερινό ἄνθρωπο στήν Ἐκκλησία, στήν Κιβωτό της σωτηρίας.

Ὅμως, δέ σκοπεύω νά ξεκινήσω τή δρομολόγηση της σκέψης μου καί της προσοχῆς τῶν ἀναγνωστῶν μου μέ τή χάραξη ἑνός καινούργιου σχεδίου πρόσβασης στό γήπεδο, πού ἀθλεῖται καί μοχθεῖ ἡ σημερινή ἀνήσυχη γενιά. Δέ βάζω, ὡς πρῶτο στόχο, τή σύνταξη ἑνός νέου ποιμαντικοῦ προγράμματος, πού θά σπάσει τόν πάγο, θά γεφυρώσει τίς ἀντιμαχόμενες ἐπάλξεις, γιά νά φέρει τούς συγχρόνους μου, λάτρεις τοῦ αἰώνιου Θεοῦ καί προσεκτικούς ἀκροατές τοῦ λόγου Του, στά σκαλοπάτια τοῦ Ἱεροῦ Βήματος.

Πρόθεσή μου εἶναι νά χαράξω ἕνα πίνακα διαβάθμισης προτεραιοτήτων, πού δέν ξεκινάει ἀπό τίς ἀπαιτήσεις, πού προβάλλονται «ἔξωθεν», ἀλλά

ἀπό τόν ἐπισταμένο καί προσεκτικό ἔλεγχο τῶν ὑποδομῶν, πού ἐγγυῶνται τήν ἀντοχή τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ οἰκοδομήματος στή σεισμογενή ἐποχή μας. Ἀπό τήν ἐπισήμανση τῶν στοιχείων, πού θεωροῦνται καί εἶναι, θεμελιακά καί ἀπαραίτητα. Καί πού, ἡ ἐνεργοποίησή τους θά ὑποβοηθήσει, ὅπως-δήποτε, στό ἀνοιγμα τοῦ δρόμου πρὸς τή σύγχρονη προβληματισμένη ἀνθρώπινη ὕπαρξη.

Ἀνάγνωση τῆς ἱστορίας.

Πρώτη προτεραιότητα θά θέσω μιά κίνηση, πού κάποιοι θά τή θεωρήσουν ἀνατροπή ἢ καί πλήρη ἀπόρριψη τοῦ αἰτήματος, πού θέτει ἡ ἐκμοντερνιστική ἐποχή μας.

Τήν «ἐκ νέου» προσεκτική καί κριτική ἀνάγνωση τῆς ἱστορίας.

Αὐτή τήν ἀνάγνωση τή θεωρῶ ὡς θεμελιακή καί ἐπείγουσα προτεραιότητα. Διαβάζοντας τήν ἱστορία, ὄχι ρομαντικά, ἀλλά ἐρευνητικά, θά προσδιορίσουμε τό φωτεινό στίγμα μας καί θά μπορέσουμε νά σηματοδοτήσουμε τή νέα πορεία μας.

Ἡ ἀνάγνωση τῆς ἱστορίας μας δέν εἶναι εὐκολο ἐγχείρημα. Δέ σημαίνει, πῶς θά πάρουμε στό χέρι τούς ὀγκῶδεις τόμους καί θά προσπαθήσουμε νά τούς ἀποστηθίσουμε. Εἶναι δυνατό νά ἀπομνημονεύει κανεῖς κείμενα καί περιστατικά ἱστορικά, καί νά μὴ φτάνει σέ μιά γόνιμη ἀξιοποίηση τοῦ ἱστορικοῦ ὕλικου καί σέ μέθεξη τῶν μηνυμάτων του.

1. Μερικοί περιδιαβάζουν στήν ἐπιφάνεια τῶν ἱστορικῶν γεγονότων. Δια-

βάζουν μηχανικά την ιστορία, μέ αποκλειστικό όραμα τή διεύρυνση τής γνώσης. Σάν νά προσπαθοῦν νά γεμίσουν τό κεφάλι τους μέ πληροφορίες, γιά νά μπορέσουν, στή συνέχεια, νά λύσουν ἕνα σταυρόλεξο ἢ νά πάρουν μέρος σέ κάποιο τηλεοπτικό διαγωνισμό.

2. Ἄλλοι, ἰδιαίτερα στή νεότερη ἐποχή μας, ἀναπλάθουν τό βηματισμό τής ιστορίας, σύμφωνα μέ τίς ἰδεολογικές καί τίς πολιτικές τους προδιαγραφές, πού διχάζουν τίς σύγχρονες κοινωνίες μας.

3. Καί ἄλλοι, ρίχνουν, περιφρονητικά, τά ἱστορικά ἀπομνημονεύματα στή χωματερή τῶν ἄχρηστων, γιατί δέν καταδέχονται νά στρέψουν τό βλέμμα πίσω, βέβαιοι, πώς οἱ ἀνασασμοί τοῦ παρελθόντος δέν εἶναι χρήσιμοι στή διαμόρφωση τής μετανεωτερικῆς ἱστορικῆς ἄθλησης.

4. Οἱ τάσεις αὐτές ἔχουν περάσει καί στόν ἐκκλησιαστικό αὐλόγυρο καί ἐπηρεάζουν δραστικά τό ἀνθρώπινο δυναμικό, πού βρίσκεται σέ κοινωνία μέ τήν ἐκκλησιαστική παράδοση.

Ὑπάρχουν ἄνθρωποι καί ὁμάδες ἀνθρώπων, πού διαγράφουν, ἀποφασιστικά, τό ἱστορικό ἀποθεματικό τής ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ἴσως καί περιφρονητικά, ἀπό τόν πίνακα τῶν προτεραιοτήτων τους. Γί αὐτούς, ἡ μελέτη τής ἐκκλησιαστικῆς μας πορείας, κατά τή μακρά διαδρομή τῶν εἴκοσι αἰώνων, δέν προσθέτει γόνιμη γνώση καί φῶς στήν ἐπικαιρότητα. Ἡ ἐνασχόληση μέ αὐτά ἀποτελεῖ σπατάλη πολύτιμου χρόνου. Ἄσκοπη περιπλάνηση σέ μυσικακά ἐκθέματα καί καθήλωση σέ γε-

γονότα καί περιστατικά, πού δέν ἀνακυκλώνονται. Πρόσδεση στό παρελθόν, πού δέν ἀφήνει τόν ὁρατισμό τής ψυχῆς νά πλάσει τό «σήμερα» καί νά σχηματιστοῦν, μέ ἐλευθερία καί τόλμη τό «αὔριο».

5. Μιά δεύτερη ὁμάδα, ἡ πλειονότητα τῶν ἀνθρώπων τής Ἐκκλησίας, ἐπιδίδεται στή μελέτη τής ἐκκλησιαστικῆς μας ἱστορίας μέ ἕνα θεολογικό ἢ θρησκευτικό ὀπτιμισμό. Καθώς φυλλομετροῦν καί διαβάζουν, ἀνακαλύπτουν στίς σελίδες τῆς ἀκτινοβολίας τῶν χαρισμάτων τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Καί ἐντυπωσιάζονται ἢ, κυριολεκτικά, καταυγάζονται. Ἐντρυφοῦν, μέ δέος, στίς ἐξελίξεις καί στούς σταδιακοῦς προβληματισμούς τής ἀποστολικῆς διαδρομῆς. Θαυμάζουν τά αἰμάτινα στεφάνια τοῦ μαρτυρίου. Ἀπορροφοῦν, μέ δίψα καί μέ ἐπιμέλεια φιλόμουσου μαθητή, τίς φωτισμένες διδασχές τῶν Πατέρων. Προσεγγίζουν, σεβαστικά καί θαυμαστικά, τήν ἀπίμνητη ἀσκητική ἐμπειρία τῶν διδασκάλων τῆς ἐρήμου. Καί ὅλο τόν πλοῦτο, πού βλέπουν νά ἐκδιπλώνεται μπροστά τους, κατά τή μελέτη τους καί τήν ἔρευνά τους, τόν ἀποτυπώνουν στόν πίνακα τῆς ψυχῆς τους καί τόν προβάλλουν. Ἡ ἱστορία εἶναι γι' αὐτούς, μόνο δόξα καί μόνο ποίηση. Ἡ ἐκκλησιαστική παράδοση, πού κυλάει μέσα στό χωρο καί στό χρόνο, εἶναι μιά δέσμη φωτός, πού καταλάμπει τήν οἰκουμένη.

6. Ἄλλοι, στρατευμένοι στά κινήματα τῆς ἀμφισβήτησης καί τῆς ἀπόρριψης, ἐπιλέγουν ἀπό τό ἐκκλησιαστικό ἱστορικό ὕλικό, τά χρονικά τῶν ἀνθρώπων παθῶν. Τά σχίσματα. Τίς αἰρέ-

σεις. Τίς σκληρές αντιπαλότητες. Τούς συμβιβασμούς μέ τίς ἴντριγκες τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας. Τόν ἠθικό ἐκπεσμό τῶν ποιμένων καί τῶν μελῶν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος. Καί σέ κάθε τους ἀναστροφή τραβοῦν ἀπό τή φάρετρα τῶν πικρῶν ἐντυπώσεων τους τά ἀποθηκευμένα βέλη καί τά ἐκτοξεύουν ἐνάντια σέ κείνους, πού τιμοῦν καί διακρατοῦν, μέ καύχηση, τήν ἐκκλησιαστική παράδοση.

7. Δέν εἶναι περιθωριακό γεγονός, τό ὅτι, αἰῶνες τώρα, ἡ ἀθεϊστική προπαγάνδα, τά ποικιλόμορφα κινήματα τῶν «διαφωτιστῶν» καί τῶν «ἐκσυγχρονιστῶν», καθώς καί τῶν πολιτικοποιημένων ἰδεολογικῶν σχημάτων, πού ἔπνιξαν τόν πλανήτη στό αἶμα, ἀνεβάζουν, σέ πρῶτο πλάνο ἐντυπωσιακῆς, δῆθεν, πληροφόρησης, τίς ἀτέλειες, τίς μικρότητες καί τούς ἀλληλοσπαραγμούς τῶν ἡγετικῶν παραγόντων τῆς Ἐκκλησίας καί τήν ἀσυνεπῆ συμπεριφορά ἐκείνων, πού δηλώναν καί δηλώνουν πιστοί στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί στήν τιμημένη παράδοση.

Αὐτά εἶναι γεγονότα, πού τά ἔχουμε ζήσει ὅλοι μας καί τά ἔχουμε ἐγγράψει στίς ὁδυνήρες ἐμπειρίες μας.

Ἡ σημερινή μου πρόκληση δέν εἶναι νά ξαναδιαβάσουμε τήν ἐκκλησιαστική μας ἱστορία, γιά νά ἀναπλάσουμε ξεθωριασμένες ἐντυπώσεις ἢ γιά νά τονώσουμε τήν ἐχθρότητά μας ἐνάντια σέ κείνους, πού παραχάραξαν ἢ περιορίσαν τήν ἱστορία στίς μελανές της σελίδες. Προοπτική αὐτῆς τῆς ἀνάγνωσσης εἶναι ἡ ἐπανέυρεση τῆς γνήσιας ταυτότητάς μας καί ἡ κάθαρση τοῦ

προφίλ τῆς Ὁρθοδοξίας, πού προβάλλουμε στό σύγχρονο κόσμο. Ἔχουμε ἀνάγκη νά διαβάσουμε τήν ἱστορία στό σύνολό της. Νά μελετήσουμε μέ προσοχή καί τίς λαμπρές, ἀλλά καί τίς στιγματισμένες καί ἀμαυρωμένες σελίδες της. Καί νά βγάλουμε τά ἀναγκαῖα συμπεράσματα.

Ὁ προσδιορισμός τῆς Παράδοσης.

1. Ἐμεῖς, τό κάθε τι, πού ἔρχεται ἀπό τό «χθές» ἔχουμε τήν τάση νά τό ἀποκαλοῦμε «παράδοση». Καί νά τό ὑπερασπιζόμαστε.

Σ' αὐτή τήν παραδοχή μας καί τήν ἐξαγγελία μας ἐνσωματώνουμε τά πάντα. Καί, δίνουμε στόν ἑαυτό μας τό δικαίωμα νά ἀναπαράγει τά πάντα.

Ἡ ταύτιση ἱστορίας καί παράδοσης εἶναι λάθος μας. Μείξη τῶν ἀμεικτων. Περιεχόμενο πίστεως καί στάση ζωῆς, πού δέ θεμελιώνονται στά γεγονότα καί στίς διδαχές τῆς Καινῆς μας Διαθήκης, μήτε τά βρίσκουμε, σάν σταθερή προοπτική, στήν κληρονομημένη Ἀποστολική καί Πατερική αὐτοσυνειδησία.

Ἡ Ἐκκλησιαστική μας ἱστορία, δηλαδή τά τυπώματα τῶν προσώπων, πού διακινοῦνται συνειδητά ἢ ὑστερόβουλα στήν αὐλή τῆς Ἐκκλησίας, δέν εἶναι οὔτε μόνο δόξα, οὔτε μόνο αἰσχύνη. Οὔτε μόνο ἀγιότητα, οὔτε μόνο σκάνδαλα. Εἶναι πορεία τῆς ἀνθρώπινης παρεμβολῆς. Μέ τά χαρίσματά της καί μέ τίς ἀδυναμίες της. Ἡ Ἐκκλησία λιτανεύει τό Σταυρό καί τήν Ἀνάσταση, τό θρῆνο τῆς πτώσης καί τή χαρά τῆς «καινῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς». Θαυμάζει καί ἀναπαράγει τά πλούσια βιώματα τῶν ἁγίων καί τῶν μαρτύρων. Ἀλλά κουβαλάει μαζί της καί τό βάρος τῶν

ἀδυναμιῶν καὶ τῶν μικροτήτων τῶν «ἐκπεσόντων» μελῶν Της. Καὶ τοὺς δίνει τό χέρι, γιὰ νά τά σώσει καὶ νά τά ἀνυψώσει στή χαρά τῆς υἱοθεσίας. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει πάντοτε ἀνοιχτή τήν ἀγκαλιά, γιὰ νά δεχτεῖ τά πλανεμένα καὶ ἄσωτα παιδιά τοῦ Θεοῦ.

2. Στήν ὥδή τοῦ Μωϋσῆ, στήν ἐξαγόρευση, πού ἔκανε ὁ Θεόπτης ἡγέτης, λίγο πρίν ἀπό τό θάνατό του, βρίσκουμε τή μελαγχολική προτύπωση αὐτῆς τῆς παραπλάνησης καὶ ἀποπλάνησης τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ κατὰ τήν ἱστορική του πορεία. Τή φθορά τοῦ φρονήματος καὶ τοῦ βίου, πού ἄλλοτριώνει τήν ὕπαρξη καί, ἀντί γιὰ παρεμβολή ἀγιασμένου λαοῦ, δημιουργεῖ γενεά σκολιά καί διεστραμμένη. «*Ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῷ τέκνα μωμητά, γενεά σκολιά καί διεστραμμένη*» (Δευτερον. ιγ' 5).

3. Γιὰ τήν περίοδο τῆς Καινῆς Διαθήκης θά μπορούσαμε νά ποῦμε πολλά. Νά παρουσιάσουμε τά ὀλισθήματα καί τίς ἐκτροπές τῶν προσώπων, κατὰ τή μακρά καί περιπετειώδη περιπλάνηση τοῦ ἀνθρώπινου βίου. Νά ἀναφέρουμε γεγονότα. Νά μεταφέρουμε ζωντανές, Πατερικές κρίσεις.

Ξεχωρίζω μιά ἀπό τίς πολλές καί πολύ πρώϊμες καταγραφές καί ἱστορήσεις παρέκκλισης ἀπό τήν ἀποστολική Παράδοση καί πρόκλησης δυσλειτουργίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος. Καταστρώνεται, μέ ἐντιμότητα, στό δεύτερο καί στό τρίτο κεφάλαιο τοῦ τελευταίου βιβλίου τῆς Καινῆς μας Διαθήκης. Στήν Ἀποκάλυψη τοῦ Εὐαγγελιστῆ Ἰωάννη.

Ἡ προσταγή τοῦ Θεοῦ στό συγγρα-

φέα αὐτοῦ τοῦ ἀποκαλυπτικοῦ βιβλίου, τοῦ μαθητῆ καὶ εὐαγγελιστῆ τῆς ἀγάπης, εἶναι νά μεταφέρει στοὺς ἀγγέλους τῶν ἑπτὰ Ἐκκλησιῶν τῆς Μικρασίας, δηλαδή στοὺς Ἐπισκόπους τους, τόν ἔπαινο γιὰ τοὺς ἀγῶνες τους ἢ τόν φόγο γιὰ τά ὀλισθήματά τους. Τά δύο αὐτά κεφάλαια δέ συγκροτοῦν, στό σύνολό τους, δοξαστική προβολή τῆς νεοσύστατης Ἐκκλησίας. Ἀποτυπώνουν τήν πραγματικότητα. Τή θετική καί τήν ἀρνητική. Ἀναδεικνύουν καί φωτίζουν τήν καθαρότητα τοῦ βίου τῶν πιστῶν λειτουργῶν καί τό φιλότιμο μόχθο τους, γιὰ τή μεταφορά τῆς ἀνθόευτης, τῆς ἄκρατης ἀλήθειας στίς προβληματισμένες καί διψασμένες ὑπάρξεις. Ἀλλά, δέν ἀποκρύπτουν τίς ἐλλείψεις ἢ τίς ἐκτροπές τῶν ράθυμων. Ἀπευθύνονται ξεχωριστά καί προσωπικά στόν κάθε ποιμένα. Στό λειτουργό, τόν ἐπιφορτισμένο μέ τήν εὐθύνη τοῦ ὑποδειγματικοῦ βίου καί τῆς ἀπαρχάρακτης διδασχῆς. Καί ὅπου διαπιστώνουν ἀσυνέπεια, τήν ὑπογραμμίζουν καί καλοῦν σέ μετάνοια.

Στόν ἐπίσκοπο τῆς Ἐφέσου παραγγέλλει ὁ Θεός: «*Οἶδα τὰ ἔργα σου καί τόν κόπον σου καί τήν ὑπομονήν σου, καί ὅτι οὐ δύνη βαστάσαι κακοὺς... ἀλλά ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τήν ἀγάπην σου τήν πρώτην ἀφήκας. μνημόνευε οὖν πόθεν πέπτωκας, καί μετανόησον καί τὰ πρῶτα ἔργα ποιήσον· εἰ δέ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ καί κινήσω τήν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐάν μή μετανόησης*» (Ἀποκάλυψ. β' 2, 3).

Στόν Ἐπίσκοπο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σμύρνης παραγγέλλει: «*Οἶδά σου τὰ ἔργα καί τήν θλῖψιν καί τήν πτωχείαν· ἀλλά πλούσιος εἶ... μηδέν φοβοῦ ἃ μέλλεις παθεῖν. ἰδού δὴ μέλλει βαλεῖν ὁ*

διάβολος ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν ἵνα πειρασθῇτε, καὶ ἔξετε θλίψιν ἡμέρας δέκα, γίνου πιστός ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς» (Ἀποκάλ. β' 8-10).

Στόν Ἐπίσκοπο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Περγάμου, τῆς πόλης, πού τή διακατεῖχε ἡ εἰδωλολατρία, παραγγέλλει: «Οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ ποῦ κατοικεῖς· ὅπου ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ· καὶ κρατεῖς τό ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἡρνήσω τὴν πίστιν μου... ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα... οὕτως ἔχεις καὶ σύ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν τῶν Νικολαϊτῶν ὁμοίως. μετανόησον οὖν· εἰ δέ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ καὶ πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ρομφαίᾳ τοῦ στόματός μου» (Ἀποκάλ. β' 12-16).

Καὶ συνεχίζει τὸν ἀποκαλυπτικό λόγο καὶ τίς παραγγελίες πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους τῶν νεοσύστατων Ἐκκλησιῶν τῆς Μικρασίας, ἴσαμε, πού φτάνει στόν ἐκπρόσωπο τῆς Ἐκκλησίας τῶν Λαοδικαίων, πού τὸν μέμφεται, γιατί ἡ βιοτὴ του εἶναι χαλαρὴ καὶ ἀποδυναμωμένη, μήτε ψυχρὴ καὶ ἀρνητικὴ, μήτε θερμὴ καὶ ἀφυπνιστικὴ.

«Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρός εἶ οὔτε ζεστός· ὄφελον ψυχρός ᾗς ἡ ζεστός. οὕτως ὅτι χλιαρός εἶ, καὶ οὔτε ζεστός οὔτε ψυχρός, μέλλω σέ ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου. ὅτι λέγεις ὅτι πλούσιός εἰμι καὶ πεπλούτηκα καὶ οὐδενός χρειάν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σύ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ὁ ἐλεεινός καὶ πτωχός καὶ τυφλός καὶ γυμνός» (Ἀποκάλ. γ' 14-17).

Σ' ὅλες αὐτές τίς ἀποκαλυπτικές ἀναφορές καταγράφεται ἡ ἀναγνώριση τῶν πιστῶν οἰκονόμων τῆς θείας Χάρης, ἀλλὰ ὑπογραμμίζεται ἡ ἀπαρέσκεια καὶ ὁ φόγος γιὰ κείνους, πού πα-

ρεκκλίνουν ἀπὸ τὴ γραμμὴ τῆς ἀφοσίωσης καὶ τῆς πιστῆς ἐνάσκησης τοῦ ἱεροῦ καθήκοντος. Οἱ πρῶτοι εἶναι οἱ γνήσιοι κρίκοι τῆς Ἀποστολικῆς Παράδοσης. Οἱ δεῦτεροι, ἐπηρεασμένοι ἢ καὶ νικημένοι ἀπὸ τοὺς πειρασμούς τοῦ περιβάλλοντος, λάθεψαν στὴν πορεία τους καὶ μακρύνθηκαν ἀπὸ τὴν αὐτοσυνειδησία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος. Ἐχασαν τὴν ἀμεσότητα τῆς κοινωνίας μέ τό Πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Στερήθηκαν τὴν πληρότητα τῆς ἀλήθειας. Νόθεψαν τὴν προσωπικὴ τους ἐμπειρία καὶ τὴν ποιότητα ζωῆς, πού, ὡς μέλη τῆς Ἐκκλησίας πρόβαλλαν στόν κόσμο.

Ἡ παραβολὴ τῶν ζιζανίων εἶναι χαρακτηριστικὴ (Ματθ. ιγ' 25). Τὰ ζιζάνια συναυξάνουν μέ τὸν καθαρὸ σίτο. Ἀλλὰ εἶναι ἀπόβλητα. Δέ συνάγονται στὴν ἀποθήκη. Δέν ἀποτελοῦν τό γνήσιο καρπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς σποράς.

3. Εἶναι μεγάλη πράξη, τούτῃ τῇ στιγμῇ, νὰ ξαναδιαβάσουμε τὴν ἐκκλησιαστικὴ μας ἱστορία μέ πνεῦμα μετάνοιας. Νὰ καταθέσουμε συντριβὴ γιὰ τὰ λάθη, πού ἔγιναν στό παρελθόν. Καὶ γιὰ τὰ λάθη, πού τὰ συνεχίζουμε καὶ τὰ ἔχουμε ἀνυψώσει σέ τρόπο ἔκφρασης τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας αὐτοσυνειδησίας. Καὶ (στό ἐπίπεδο τῆς διοίκησης) σέ τρόπο ἄσκησης τοῦ ποιμαντικοῦ μας διακονήματος.

Τὰ ὅρια τῆς αὐθεντίας

1. Ἡ Ἐκκλησία Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι φορέας τῆς ἀλήθειας. Κεφαλὴ Της εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Τὰ πρόσωπα, ὅμως, πού διακινοῦνται στό ὡρο Της, δέν

εἶναι ἀλάθητα. Μήτε οἱ ποιμένες. Μήτε τό ποῖμνιο. Τό χρέος τῆς μετάνοιας καί τῆς συντριβῆς εἶναι καθολικό. Εἶναι ὁ ὁ μόνος συνοδός, ἀκριβέστερα, ὁ μόνος προπομπός, κατά τήν πρόσβασή μας στό μυστήριό τῆς θείας Ἀγάπης. Τό πνεῦμα αὐτό τό βλέπουμε νά διαχέεται στά ἱερά κείμενα τῆς λατρείας μας καί τῶν ἀτομικῶν προσευχῶν μας. Ἀπουσιάζει, ὅμως, ἀπό τήν καθημερινή ἀναστροφή μας μέ τίς πλατειές μάζες τῶν συνανθρώπων μας. Καί ἔχει διαγραφεῖ ὀριστικά ἀπό τή δημόσια ἐμφάνιση καί προβολή τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας, πού αὐτοδιαφημίζονται ὡς ἀλάθητοι καί ὡς οἱ μόνοι καί οἱ, προνομιακά, αὐθεντικοί ἐρμηνευτές τοῦ πνεύματος τῆς Καινῆς Διαθήκης καί ὁλόκληρης τῆς Ἐκκλησίας.

Χρέος τῆς Ἐκκλησίας νά μεταφέρει τό μήνυμα τῆς ἐνανθρώπησης τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ στό σύγχρονο κόσμο. Ἀλλά πρῶτιστο χρέος, δεσμευτική προτεραιότητα εἶναι νά προσέλθουμε στό διάλογο μέ βαθειά συντριβή. Μέ φανερή τήν πρόθεση νά ξαναβροῦμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι καί νά δείξουμε τό προφίλ τῆς Ὁρθοδοξίας, πού ἰχνογράφησαν μέ τή ζωή τους οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι καί οἱ μεγάλοι Πατέρες μας.

Αὐθεντία κατά τήν ἀποστολική Παράδοση εἶναι ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης. Δέν εἶναι οἱ Νικολαῖτες.

Αὐθεντία εἶναι οἱ ἀπόστολοι Πέτρος καί Ἰωάννης. Δέν εἶναι ὁ Σίμων ὁ μάγος.

Αὐθεντία κατῆν τήν Πατερική Παράδοση εἶναι ὁ Μέγας Ἀθανάσιος. Δέν εἶναι ὁ Ἄρειος.

Αὐθεντία εἶναι ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Δέν εἶναι ὁ Ἀλεξανδρεῖς Θεόφιλος.

Αὐθεντία εἶναι ὁ ἄσκητῆς Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης. Δέν εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος τοῦ Πηλουσίου ὄρους.

Αὐτός ὁ διαφορισμός εἶναι μιά πραγματικότητα. Εἶναι ἡ πιστή ἀπεικόνιση τοῦ ρεύματος τῆς Παράδοσης. Ἡ δόξα καί ἡ περιπέτεια τῆς Ἐκκλησίας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καί δέν ἔχουμε δικαίωμα μήτε νά τή διαγράψουμε, μήτε νά τήν καλύπτουμε.

Ὅ,τι ἐξαγγέλλει ὁ συγκεκριμένος ἐποχιακός λειτουργός, πού μπορεῖ νά τρύπωσε «ἀλλαχόθεν εἰς τήν αὐλήν τῶν προβάτων» (Ἰωάν. ι' 1) δέν ἀποτελεῖ ἀπόσταγμα αὐθεντίας. Σέ κάποιες φάσεις μπορεῖ νά ἀποτελεῖ καί βεβήλωση τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐμπειρίας. Ἡ αὐθεντία ἀποτελεῖ δῶρο, χάρισμα σ' ὁλόκληρο τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ἔλλαμψη στίς ψυχές, πού ἐξαγιαζονται καί μεταμορφώνονται μέσα στό φῶς τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

Καί ἡ Ἐκκλησία ἔχει τή δύναμη νά ἀπορρίπτει τήν ἐπηρμένη φαρισαϊκή αὐθεντία καί νά κρατάει τήν ταπεινή μαρτυρία τῶν Ἀποστόλων, τῶν μαρτύρων καί τῶν φωτισμένων Πατέρων.

2. Ἴσως αὕτη ἡ διαπίστωση ἐνοχλεῖ τή σύγχρονη ἐκκλησιαστική ἡγεσία. Δέ θέλουμε νά παραδεχτοῦμε τά λάθη μας καί τίς ἐνοχές μας. Μιλᾶμε μέ ἔπαρση. Μέ Παπικό φρόνημα καί μέ Παπική πρακτική. Ρίχνουμε τόν προβολέα τῆς προσοχῆς μας στά μεγάλα ἀναστήματα τῆς καταξιωμένης ἀγιότητας. Καί ἀποτολμοῦμε μιά βέβηλα πράξη σφετερισμοῦ τῶν Ἀγιοπνευματικῶν χαρισμάτων τους. Αὕτη τήν ἔπαρση πρέπει νά τήν ξεπεράσουμε. Νά μιλήσουμε μέ συντριβή καί μετάνοια. Νά ἐπισημάνουμε, ἐμεῖς πρῶτοι, μέ ἔμπονη εἰλι-

Χιλιαστικές οὐτοπίες

Χιλιασμός καλεῖται ἡ ἀρχαία παρερμηνεία περί «ὁρατῆς εἰρηνικῆς καὶ εὐδαιμόνος βασιλείας τοῦ Χριστοῦ μετὰ τῶν πιστῶν ἐπὶ τῆς γῆς πρό τῆς μελλούσης κρίσεως, διαρκείας χιλιῶν ἢ περισσοτέρων ἐτῶν... Πανταχοῦ θά βασιλεύσῃ ἐπὶ τῆς γῆς εἰρήνη καὶ εὐδαιμονία, θά παύσωσιν οἱ πόλεμοι, ἡ ἀγριότης τῶν θηρίων..., ἡ γῆ θά καταστῇ ὠραιότερα καὶ καρποφορωτέρα, ἡ δύναμις τοῦ θανάτου θά ἐξασθενήσῃ καὶ ὁ ἄνθρωπος θά ζῇ ἐπὶ πολλὰ ἔτη» (Κ. Ι. Δυοβουνιώτης, «Μεγάλη Ἑλλην. Ἐγκυκλοπαίδεια», τ. ΚΔ'). Εἰδυλλιακὴ οὐτοπία! Πρόκειται γιὰ νόθες ἐρμηνεῖες χωρίων τῆς Γραφῆς, ἰδίως τῆς Ἀποκαλύψεως (κ' 1 κα' 8). Αὐτὰ κηρύττουν καὶ οἱ σημερινοὶ Χιλιαστές, μαζί μέ πλῆθος ἄλλων παραχάξεων καὶ παρερμηνειῶν τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Διαχρονικὸ, ὅμως, πρόβλημα γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν εἶναι ὅτι καὶ πολλὰ μέλη Της, κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ, ἐμφοροῦνται ἀπὸ ἀνομολόγητες ἔμμονες ιδέες χιλιαστικῆς χροιάς, πού ὁδηγοῦν σέ ἐφηνυχασμὸ καὶ κρατοῦν σέ καταστολὴ τὸ

ἀγωνιστικὸ φρόνημα τῆς ψυχῆς.

Πολλοὶ βλέπουν τὴ σωτηρίαν «γραφειοκρατικά». Τηρῶντας τὸ πρωτόκολλο κάποιων θρησκευτικῶν ἀρχῶν, τὴ θεωροῦν βέβαιη, νά συνδυάζεται, μάλιστα, μέ ζωὴ ἀνέφελη, μέ ἐπιτυχίες, πλοῦτο καὶ ὑψηλὸ πρεστίτζ, ὑγεία, μακροζωία, ὕλική καὶ πνευματικὴ εὐφορία. Ὅλα αὐτά, ὑποδηλώνουν, κατὰ τὸ φρόνημα τοῦ κρυπτο-χιλιαστῆ Χριστιανοῦ, εὖνοια Θεοῦ πρὸς ὅποιον τὰ βιώνει. Ἀνταπόδοση καλῶν ἔργων. Ἀντίθετα, τίθεται ἐν ἀμφιβόλῳ ἡ γνησιότητά του ὡς Χριστιανοῦ ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ζεῖ κάτω ἀπὸ ἄθλιες συνθῆκες, ἄσημος καὶ κατατρεγμένος στό περιθώριο, δυστυχῆς, φτωχὸς καὶ ἄρρωστος. Κάποιοι δέ διαθρυλούμενοι ὡς διορατικοὶ ποιμένες(;) ἀποφαίνονται ὅτι δοκιμάζεται γιὰ νά ἀποτινάξῃ πάθη ψυχοφθόρα καὶ κρυφές πράξεις αἰσχύνης, τίς ὁποῖες ἔχει διαπράξει!

Στὴν Π. Διαθήκην, κυρίως, ὑπάρχουν, ὄντως, χωρία ὅπου ὁ Θεὸς ὑπόσχεται προστασία («εὐλογία») σ' ὅσους πιστεύουν σ' Αὐτόν καὶ τηροῦν τὸ Νόμο Του.

κρίνεια, τὰ μελανὰ σημάδια τῆς παλαιᾶς καὶ τῆς πρόσφατης ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας. Καί, καταθέτοντας τὴ συντριβὴ μας, νά ἀνοίξουμε δρόμο πορείας «ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος» (Ρωμ. ζ' 6).

Δέ θά περιμένουμε ἀπὸ τοὺς ἄλλους νά μᾶς ὑποδείξουν καὶ νά στιγματίσουν τίς ἀνθρώπινες παρεκκλίσεις μας ἀπὸ

τὴν ἐκκλησιαστικὴ μας παράδοση. Θά κλάψουμε ἐμεῖς, γιατί στὸν ἀγρό τοῦ Θεοῦ φύτρωσαν κατὰ καιροὺς καὶ ἰσχυροποιήθηκαν τὰ ζιζάνια. Καὶ τὸ δάκρυ μας θά εἶναι ἡ δρόσος, πού θά ποτίσει τὸ μήνυμά μας.

**Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ**

Υπάρχουν, ἐξ ἄλλου, ἔντονες ἀπειλές γιὰ ἐγκατάλειψη («κατάρες») πρὸς ὅσους τὸν ἀρνοῦνται καὶ λατρεύουν θεότητες ἀνθρώπινης ἐπινοήσεως καὶ κατασκευῆς, ἀθετῶντας τὸ Νόμο Του. Αὐτές οἱ «εὐλογίες» καὶ οἱ «κατάρες» τοῦ Θεοῦ ἀποτελοῦν γιὰ πολλοὺς πιστοὺς «λίθον προσκόμματος». Στὸ ἔδαφος αὐτῶν φυτρῶνουν σὰ σαπρόφυτα οἱ χιλιαστικές οὐτοπικές προσδοκίες. Τὸ ἐρώτημα, τί θέλει μέ τὰ χωρία αὐτὰ νὰ ἐξαγγεῖλει στὸν κόσμο ἡ θεόπνευστη γνώση καὶ ἡ ἔνθετη ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι θέμα, πού ξεπερνᾷ τὴς δυνατότητες αὐτοῦ τοῦ σημειώματος. Λίγα μόνο σχόλια, ἴσως, φανοῦν χρήσιμα.

Ἡ Γραφή δὲν καλλιεργεῖ αὐταπάτες. Προειδοποιεῖ, μᾶλλον, τοὺς πιστοὺς ὅτι πολὺ συχνά μιὰ θεωρούμενη εὐτυχία, συνοδεύει τὴ ζωὴ τῆς ἁμαρτίας. Χαρακτηριστικά, ὁ Δαυὶδ (Ψαλμ. ρμγ', 11-15) παρακαλεῖ τὸ Θεό νά τὸν γλιτώσει ἀπὸ τὰ χέρια «*υἱῶν ἀλλοτριῶν*», δηλ. δυσσεβῶν (Θεοδώρητος PG80 1961), πού ψεύδονται, ἀπατοῦν καὶ διαπράττουν κάθε εἶδους ἀδικία. Παρά ταῦτα, ὁ κόσμος τοὺς θαυμάζει, διότι οἱ γιοὶ τους εἶναι «*ὡς νεόφυτα ἰδρυμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν*» (εὐρωστα βλαστώρια μέσα στὴ νιότη τους, οἱ κόρες τους ὁμορφα στολισμένες «*ὡς ὁμοίωμα νασοῦ*» (ὅπως τὰ περικαλὴ ἱερὰ τεμένη). Οἱ ἀποθῆκες τους ξεχειλίζουν ἀπὸ ἀγαθὰ. Τὰ πρόβατά τους βρίσκουν ἄφθονη τροφή καὶ πληθαίνουν. Τὰ βόδια τους παχαίνουν. Ὅλα τὰ ἀγαθὰ τους εἶναι ἀσφαλὴ σὲ χώρους μέ τοίχους γερούς χωρίς ρωγμές. Θρῆνοι ποτὲ δὲν ἀκούγονται στίς συγκεντρώσεις τους!...

Πολλοὶ δίκαιοι ἄνδρες, κυρίως στήν Π. Διαθήκη, στάθηκαν ἐνεοὶ μπροστά στήν ἀκατανόητη γι αὐτοὺς σιωπὴ τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἔβλεπαν τὸ νόμο Του, ὑπὲρ

τοῦ ὁποίου αὐτοὶ ἔπασχαν, νά τὸν ἄθετοῦν ἐκεῖνοι, πού θεωροῦνταν καταξιωμένοι. Μέ τὰ λόγια τοῦ Ἱερεμῖα (ιβ' 1-2): «*Δίκαιος εἶ, Κύριε,... πλὴν κρίματα λαλήσω πρὸς σε* (θά Σοῦ θέσω νὰ κρίνεις ἓνα πρόβλημα), *τί ὅτι ὁδός ἀσεβῶν εὐοδοῦται* (γιατί ἀσεβεῖς ἐπιτυγχάνουν στή ζωή), *εὐθύνθησαν πάντες οἱ ἀθετοῦντες ἀθετήματα* (εὐδοκιμοῦν ὅλοι ὅσοι παραβαίνουν τὴς ἐντολές Σου); *Ἐφύτευσας αὐτοὺς καὶ ἐρριζώθησαν* (ρίζωσαν γιὰ καλὰ). *Ἐτεκνοποίησαντο καὶ ἐποίησαν καρπὸν* (ἔκαναν παιδιά καὶ πληθύναν)». Καὶ τὸ κορύφωμα τῆς ὑποκρισίας τους: «*Ἐγγὺς εἶ σύ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ πόρρω ἀπὸ τῶν νεφρῶν αὐτῶν* (μιλοῦν τιμητικά γιὰ Σένα, Σέ ἔχουν, ὅμως, βγάλει τελείως ἔξω ἀπὸ τὴ σκέψη καὶ τὴν καρδιά τους)». Ὁ Κύριος, βέβαια, στήν Κ. Διαθήκη ἔδωσε ὅλη τὴν προοπτικὴ τοῦ προβλήματος μέ τὴν παραβολὴ τοῦ φτωχοῦ Λαζάρου καὶ τοῦ πλουσίου. Ἡ ἐπιτυχία στή ζωή, δὲν σημαίνει πάντα εὐλογία Θεοῦ. Μπορεῖ νὰ σημαίνει καὶ ἐγκατάλειψη...

Ὅταν ἡ Ἁγία Γραφή προβάλλει τὸ αἴτημα τῆς πίστεως σὲ Θεό καὶ τηρήσεως τοῦ Νόμου Του, προσβλέπει στή θέωση τοῦ ἀνθρώπου, σὲ «*καθ' ὁμοίωσιν*». Δὲν ἀποσκοπεῖ στή θεμελίωση ἑνὸς Χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, οὔτε στήν ἐγκαθίδρυση ἑνὸς ἰδανικοῦ βασιλείου εἰρήνης καὶ εὐημερίας ἐπὶ τῆς γῆς. Στὸν κόσμο, ὁ ὁποῖος «*ὁλὸς ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται*» (Α' Ἰωάν. ε' 19), τὸ ἐγχείρημα θὰ ἦταν καὶ οὐτοπικὸ καὶ ἀλυσιτελές. Δὲν προβάλλεται, ἐπομένως, στοὺς πιστοὺς ἡ ὀρθὴ πίστις σάν συνταγματικὴ ἐπιταγή, καὶ οἱ ἠθικοὶ νόμοι καὶ τὰ τυπικὰ τῆς λατρείας σάν καταστατικὰ θέσμια, γιὰ νὰ γίνουν εὐτυχεῖς πολῖτες μιᾶς εὐδαίμονος πολιτείας. Τὰ δόγματα, οἱ κανόνες καὶ τὰ τυπικὰ τῆς λατρείας, πού παραδίδονται

από τή Γραφή ως θεῖες ἐντολές καί ἀποκαλύψεις, καί ἀπό τήν Παράδοση ως ἐμπειρίες ἀγίων, συνιστοῦν τό αὐτονόητο πλαίσιο ζωῆς ἐν Χριστῷ, ἐξημερώνουν τά ἦθη, ἐξευγενίζουσιν τόν ἄνθρωπο. Δέν εἶναι, ὅμως, ἱκανά νά γεφυρώσουν τό χάσμα μεταξύ τοῦ Δημιουργοῦ καί τοῦ ὑπαρξιακά διαβρωμένου ἀνθρώπου κατὰ τρόπο μαγικό. Σέ πολλὰ σημεῖα τῆς Γραφῆς ἔχει ἐντονα τονισθεῖ ὅτι ὁ Θεός, ὡς ἀνευδεής καί «ἐπέκεινα πάντων», δέν ἔχει ἀνάγκη ἀπό τίς ὁποῖες ἐνέργειές μας. Βδελύσσεται, μᾶλλον, καί ἐμᾶς καί αὐτές, ὅσο ὀρθή πίστι καί ἄν ὁμολογοῦμε, ὅσο καί ἄν Τόν λατρεύουμε, ἄν μένουμε ξένοι πρὸς Αὐτόν, σκληροτράχηλοι, ἐγκυστωμένοι στό ἐγώ μας. Ὑποκριτοί καιροσκόποι καί κερδοσκόποι. Ὑπαρξιακά ὑποκριτές.

Ἀπό τόν ἄνθρωπο ὁ Θεός ζητᾷ νά ἐπιστρέψει ἐν μετανοίᾳ μέ καρδιά μαλακωμένη. Σέ αὐτή τή βάση, ἀπευθύνει πρὸς ὅλους τήν πρόσκληση: «δεῦτε διαλεχθῶμεν (ἐλάτε νά τὰ ποῦμε)» (Ἦσ. α' 18). Ὁ Θεός διεκδικεῖ ὁλόκληρο τό πλᾶσμα Του μέ «πάθος». Μέ ἀκραῖες ἐκφράσεις κενώσεως, μέ τολμηρό ἀνθρωποπαθή τρόπο αὐτοπροσδιορίζεται ὡς «Θεός ζηλωτής (ζηλιάρης)» (Ἐξ. κ' 5) δηλώνοντας τό βάθος τοῦ πόθου Του γιά τή σχέση. Καί ἐδῶ ἐστιάζεται ἡ ἄγρια πάλη γιά τό συνειδητό Χριστιανό: στή δική του προαίρεση ἐναπόκειται νά πεῖ τό ναί ἢ τό ὄχι στή θεία πρόσκληση. Ὅλες οἱ ἀντίθεες δυνάμεις, μέσα καί ἔξω ἀπ' αὐτόν, μαίνονται, νά ἀποτρέψουν μιά θετική του ἀπάντηση. Μάχονται νά μή χάσουν τό πλᾶσμα τοῦ Θεοῦ, πού πλανήθηκε καί μέ τή θέλησή του ἐξαρτήθηκε ἀπ αὐτές. Ἔτσι γίνεται ἀντιληπτό τό ἀποστολικό παράγγελμα: «μετά φόβου καί τρόμου τήν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε» (Φιλ. β'

12), πού εἶναι ἔξω ἀπό κάθε βολική κιλιστική λογική.

Σέ τελευταία ἀνάλυση, οἱ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς πιστοὺς Του κινοῦνται σέ τρεῖς ἄξονες. (α) Οἱ πειρασμοί, ὅσους ἐπιτρέπει νά τοὺς βροῦν, δέν θά εἶναι πάνω ἀπό τίς ἀντοχές τους. «Οὐκ ἑάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε» (Α' Κορ. ι' 13). (β) Ἡ ἐν Χριστῷ νίκη θά εἶναι τό τέρμα τῶν θλίψεων τους. «Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔχετε, ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τόν κόσμον» (Ἰωαν. ισι' 33). (γ) Τό πῶς σημαντικό, αὐτή ἡ θλίψη θά ἀποβῇ σωτήρια, διότι «ἡ κατὰ Θεόν λύπη» εἶναι τό ἐργαστήριον, ὅπου παράγεται τό δῶρο τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο, δηλαδή ἡ μετάνοια. Εἶναι ὁ σταυρός, πού ὑψώνει ἡ ἐλευθερία τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὅταν κάνῃ τή μεγάλη προσπάθεια γιά ἀπεξάρτηση (ἀπό τή φθορά). (Σχόλιο περ. 476). «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής», τ. 476). Εἶναι τό βάθεμα καί τό πλάτεμα τῆς ἐσωτερικῆς ἀνακαινίσεως, τῆς μετάνοιας καί τῆς ἐλευθερίας, πού ὁδηγεῖ στή θέωση. Στό «καθ' ὁμοίωσιν».

Ε. Χ. Οἰκονομάκος

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἑκκλησιαστικῆς Ἑνημέρωσης

Κωδικός 2360

Ἰδιοκτήτης

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αὐλῶν Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

Τό μεγάλο δυστύχημα. Τό φοβερό καί ἀξιοθρήνητο. Τά δυό «κουσούρια», πού ἀναπτύσσονται καί δυναστεύουν τήν ἀρχιεπισκοπική αὐλή, καταντοῦν σιαμαῖες ἀδελφές. Μεγαλώνουν μαζί. Ἐξορμοῦν μαζί. Καί κατασπαράσσουν μαζί τό θῦμα τους.

Ἔτσι, μοῦ εἶπε χτές τό βράδυ ὁ παπα-Γιώργης. Ἦταν βαρειά συννεφιασμένος. Τό μάτι του θολό. Τό χεῖλος του, λές καί ἦταν ραμμένο. Ἐδειχνε τή θλίψη του. Δέν μπορούσε νά τήν καμουφλάρει μέ ἓνα -ἔστω- μικρό χαμόγελο. Φούσκωνε καί ξεφούσκωνε. Καί, σέ μιά στιγμή, μοῦ τόν πέταξε τό λόγο.

-Λέμε τούς ὁμοφυλόφιλους ἀδελφές. Καί τούς στέλνουμε στόν ἔξω ἀπό δῶ. Ὅμως, φίλε μου, ἀδελφή διαστροφή εἶναι καί ἡ κολακεία. Τό νά πιάνεις στό χέρι τό θυμιατήρι καί νά λιβανίζεις ἀσύνετα καί ἀπεριόριστα.

Ὁ καπνός τῆς κολακείας θολώνει τό μυαλό ἐκείνου, πού τόν ἀποδέχεται. Θολώνει, ὥστόσο καί τό μυαλό ἐκείνου, πού τόν ξαποστέλλει. Διαστρέφει καί καταστρέφει τή συνείδηση καί τοῦ κόλακα καί τοῦ κολακευόμενου. Γίνονται καί οἱ δυό τους, ἓνα. Ἦδονίζονται μέ τή διαστροφή τους καί μολύνουν τήν κοινωνία μέ τήν ἀρρωστημένη συμπεριφορά τους.

Ἐγώ, φτωχός καί ἀγράμματος νεώκορος, ἔμεινα νά τό κυττάζω. Δέν τόν καταλάβαινα. Καί δέν εἶχα τόν κώδικα, νά ἐξηγήσω τό χρησμό του. Ποιούς ἔχει στό μυαλό του; Καί γιατί ἐνοχλεῖται τόσο πολύ;

Δειλά ρώτησα: Τί μурμουρίζεις τόση ὥρα, παπά μου; Σέ βλέπω μπουρινιασμένο. Καί δέν μπορῶ νά ἐξηγήσω τήν ἀντάρα σου. Καί ἄλλες φορές σέ εἶδα νά κατσουφιάζεις καί νά μονολογεῖς. Ἀλλά, σήμερα, φαίνεται,

πώς σέ βάρεσαν κατακούτελα οί «τοι-
οῦτοι».

-Ναί, μωρέ. Μέ βάρεσαν κατακού-
τελα οί «τοιοῦτοι». Ἀλλά ὄχι αὐτοί, οἱ
ταλαίπωροι, πού γυροφέρνουν στά
πεζοδρόμια τῆς Συγγοῦ. Μέ βάρε-
σαν ἐκεῖνοι, πού στρογγυλοκάθονται
στίς πολυθρόνες τοῦ ἀρχιεπισκοπι-
κοῦ μεγάρου καί χαριεντίζονται μέ
τόν προϊστάμενό μας. Αὐτοί, πού δου-
λεύουν μέρα - νύχτα τήν κολακεία καί
κερδίζουν τήν εὐνοια τοῦ Χριστό-
δουλου καί τόν καταντοῦν δουλάκι
τους.

Εἶναι, βλέπεις, ἀδελφά πάθη, ἡ ὁ-
μοφυλοφιλία καί ἡ κολακεία. Παν-
τρεύονται καί συζοῦν καί συνερ-
γάζονται.

Σταμάτησε λίγο ὁ παπα-Γιώργης.
Σάν κάτι νά τόν ἔπνιγε καί νά τοῦ ἔ-
κοβε τή ροή τοῦ λόγου του.

Ἐγώ δέ μιλοῦσα. Ἐνοιωθα ἓνα
κόμπο νά μοῦ κλείνει τό λαρύγγι.

-Ρέ τούς διαόλους, εἶπα μέσα μου.
Κατάφεραν καί τρύπωσαν στήν Ἀρ-
χιεπισκοπή. Καί τό μυαλό μου πῆρε
στροφές. Ἀνάποδες στροφές. Ἄν
ἔβρισκα, κείνη τήν ὥρα, μπροστά μου
κάποιον ἀπό δαύτους, θά τόν χού-
φωνα ἀπό τό γιᾶκά καί θά τοῦ ἄ-
στραφτα πέντε, ἔξι φάπες.

Ὁ παπα-Γιώργης μέ κατάλαβε. Δέν
προσπάθησε νά μέ καταπραῖνει. Δέν
ἦταν καί αὐτός σέ θέση νά ρίξει νερό
στή φωτιά. Ἀντίθετα, ἄναψε περισσό-
τερο. Καί μέ φούντωσε καί μένα μέ
δεύτερο προσάναμμα.

-Θυμῶνεις, μέ αὐτά, πού σοῦ λέω,

μοῦ εἶπε, περισσότερο ἀγριεμένος.
Ἀλλά δέν εἶσαι σέ θέση νά μετρή-
σεις τή ζημιά. Αὐτοί βρέ, οἱ «τοιοῦτοι»
μπαίνουν στό ἀρχιεπισκοπικό σπίτι
καί γίνονται ἓνα μέ τόν Ἀρχιεπίσκοπο.
Κάνουν βαθιές μετάνοιες. Τόν κολα-
κεύουν ἀπό τό πρῶτ' ἴσαμε τό βράδυ.
Καί τοῦ κουβαλοῦν πανάκριβα δῶρα.
Ὅλα αὐτά, τά στολίδια καί τά χρυ-
σάφια, πού κρεμάει πάνω του καί πού
ἔχουν κατασκανδαλίσει τήν οἰκουμέ-
νη, τοῦ τά προσφέρουν αὐτοί. Τόν
ἔχουν ψυχολογήσει καί τόν ἔχουν
μάθει καί ἀπό τήν καλή καί ἀπό τήν
ἀνάποδη. Ξέρουν πόσο τοῦ ἀρέσουν
οἱ κολακεῖες. Τίς ρουφάει μέσα του,
σά νά εἶναι τό γλυκύτερο ρόφημα. Καί
ἔχουν διαπιστώσει, πώς ὅταν κρεμάει
πάνω του μπιχλιμπίδια, ἄμφια πολυ-
στόλιστα καί ἐγκόλπια ἀμύθητου
πλούτου, κομπάζει σάν αὐτοκρά-
τορας. Καί τοῦ κουβαλοῦν ἀδιάκοπα
δῶρα, πού τοῦ ἀρέσουν. Μέ τίς μεθο-
δεύσεις τους αὐτές καταφέρνουν καί
αἰχμαλωτίζουν τήν εὐνοιά του. Καί
τόν σέρνουν ἀπό τή μύτη. Ἀντί νά
εἶναι αὐτοί οἱ ἀποδέκτες καί οἱ ἐκτε-
λεστές τῶν προσταγῶν του, γίνεται
ἐκεῖνος ὑποχείριός τους καί ὑπηρέτης
τους. Καί μέ τήν πρώτη εὐκαιρία, νά
τους τούς «τοιοῦτους», τούς «λεβέν-
τες» τοῦ Χριστόδουλου, πάνω στούς
ἀρχιερατικούς θρόνους. Φουσκώνουν,
καμαρώνουν, εὐχαριστοῦν τόν εὐερ-
γέτη τους, τοῦ ὑπόσχονται ἰσόβια
ὑποταγή, τοῦ προσφέρουν τήν Μητρο-
πολιτική τους περιφέρεια, ὡς δῶρο
καί αὐτοί ἀρκοῦνται σέ ἓνα αὐτάρεσκο

λίκνισμα στά κύματα της εὐτυχίας.

Εἶχε δίκιο ὁ παπα-Γιώργης. Ὅπως τ'άλεγε, ἐπιθε. Ἐγώ, πού ἤξερα, ἄκρες-μέσες, γι' αὐτά, πού γίνονται, κάθε μέρα, στήν Ἀρχιεπισκοπή καί στή Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δέν εἶχα τήν παραμικρή ἀμφιβολία, πώς ἔτσι γίνονται τά πράγματα. Ἐχουν τόσα δεῖ τά μάτια μου καί ἔχουν τόσα ἀκούσει τά αὐτιά μου, πού ἤμουν ἔτοιμος νά ὑπογράψω καί μέ τά δυό μου τά χέρια τό ξέσπασμά του. Ἀλλά ἐκεῖνος δέ μέ ἄφησε. Ἡ ἀηδία, πού τόν φούσκωνε καί ἡ ἀγανάκτηση, πού πύρωνε τήν ψυχή του, εἶχαν κατακυριέψει καί τήν ψυχή του καί τή μιλιά του.

-Καί τή βρωμιά, πού ξεχειλίζει ἀπό τήν Ἀρχιεπισκοπή, τή λουζόμαστε ἐμεῖς, ξεφώνισε, κυττάζοντάς με κατάματα. Ὅλα αὐτά τά καθάρματα, οἱ διαπλεκόμενοι τῆς Σιμωνίας, πού ἀγοράζουν, μέ τά ἀκριβά τους δῶρα, τά ἀρχιερατικά ἐγκόλπια ἀπό τά χέρια τοῦ Χριστόδουλου, ἔρχονται ἐδῶ καί μᾶς παριστάνουν τούς ἄρχοντες καί τούς προϊστάμενους. Κορδακίζονται σάν ἀρχοντοχωριάτες καί σάν νεόπλουτοι. Μᾶς ἀναγκάζουν νά σκύβουμε δουλικά καί νά τούς προσκυνούμε. Ἀρπάζουν, ξεδιάντροπα παχυλούς φακέλλους, ἀπό τή δεκάρα τοῦ φτωχοῦ προσκυνητή τοῦ Ναοῦ μας. Καί... μᾶς δεσμεύουν, νά μή βγάσουμε ἄχνα.

Ἄντε, μετά, νά μιλήσεις στούς ἐνορίτες σου καί νά τούς δώσεις ἐξήγηση. Ὅλοι τους εἶναι ἐνημερωμένοι καί

ἐπαναστατημένοι. Ξέρουν μέ τό «νί καί μέ τό σίγμα» τί γίνεται στά ἰδιαιτέρα διαμερίσματα τοῦ Χριστόδουλου. Ἄλλωστε, τά κανάλια βουΐζουν. Κάθε τόσο, τραβᾶνε τό μπερντέ καί δείχνουν τά αἶσχη. Πότε ἐμφανίζουν κατεβατά ὁλόκληρα ἀπό τούς ὁμοφυλοφίλικούς διαλόγους τῶν κολλητῶν τοῦ Χριστόδουλου. Καί πότε συλλαμβάνουν στά στέκια τῶν «τοιούτων» τούς ἀσυνείδητους ρασοφόρους, πού τρέχουν ἐκεῖ, γιά νά ἀγρεύσουν σύντροφο. Πῶς νά κρύψεις, λοιπόν, αὐτά, πού γίνονται; Πῶς νά τυλίξεις, μέ ψέματα, τήν ἀφόρητη δυσωδία; Καί πῶς νά ἀναπαύσεις τή δική σου συνείδηση, ὅταν στό χλευασμό ἢ στό θρῆνο τοῦ κόσμου ἀντιπαράτάσσεις τήν προβληματική σιωπή σου;

Μοῦ φάνηκε πώς τά μάτια του βούρκωσαν. Τόν κύτταξα πιό προσεκτικά. Ναι, εἶχε δακρύσει. Ὁ πόνος του ἦταν ἀφόρητος. Καί δέν ἔβρισκε μπροστά του πόρτα ἀνοιχτή, γιά νά διαφύγει.

Δίχως νά τό περιμένω, βούρκωσαν καί τά δικά μου μάτια. Ἐνοιωσα σά νά ἔχω μπροστά μου ἓνα φέρετρο ἀγαπημένου προσώπου. Ὅχι, δέν ἦταν τό φέρετρο τοῦ παπα-Γιώργη. Ἦταν τό φέρετρο, πού τό περιφέρουν οἱ ἀσυνείδητοι δεσποτάδες καί οἱ ὅμοιοί τους παπάδες, πού πασκίζουν νά νεκρώσουν τήν ἀγιότατη Ἐκκλησία μας. Καί ὑπάρχει πιό ἀγαπημένο πρόσωπο, ἀπό τό πρόσωπο τῆς Ἐκκλησίας μας;

Ὁ Νεωκόρος